

Redacția:
Strada Beriului Nr. 2.

Toate manuscrisurile ce privesc conținutul foii sunt a se adresa redacției.

Manuscrisuri nu se înapoiază — Epistole nefrancaie nu se primesc.

Un număr costă 16 bani.

ACTIVITĂȚEA

Foaie politică, economică, socială și literară.

Administrația:
Strada Beriului Nr. 2.

Prețul de abonament:
pe an 8 cor., pe 1/2 de an 4 cor., pe trei luni 2 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe an 20 franci.

Insertiunile se acordează conform tarifului obicinuit.

EDITOR ȘI PROPRIETAR:
DR. AUREL MUNTEANU

— Apare în fiecare Joi. —

REDACTOR RESPONSABIL:
LAURIAN BERCIAN

SÂNGE ȘI VIFOR

Sunetul puștilor celor doi gendarmi din Tîrgul-Murșului, cari cu atîta „*infeala admirabilă*” au dat într-o clipită opt focuri asupra cetățenilor narmați, a pătruns ca fulgerul în inimile tuturor cetățenilor.

Cel mai puternic răsnet a aflat sunetul pușcăturilor și vuetul celor nenorociți în parlamentul țerii din Budapesta!

La alegerea de deputat în Tîrgul-Murșului doi gendarmi au tras în tumultul de oameni adunați la alegere, până azi au murit 5 inși, dar' mai sunt mai mulți greu răniți, cari așteaptă sormanii, ca moartea binefăcătoare să-i scape de crâncenele chinuri ce suferă de sdroboturile gloanțelor!

Un vifor teribil a erupt în parlamentul Ungariei! Deputații opoziționali în modul cel mai vehement au biciuit sistemul bánffyst, care a introdus astfel de acte de forță și au biciuit sistemul actual, când se pot încă întempla astfel de măceluri sub pretextul apărării personale, precum afirmă unele raporturi oficioase, că s'ar fi întemplat.

Deputatul Visontai pe basa spuselor deputaților Endrei și Kubik, cari au fost de față la alegerea sângeroasă în Tîrgul-Murșului, au arătat din regulamentul de serviciu al gendarmeriei, că cei doi gendarmi n'au fost în drept, că n'a fost nici o nevoie de-a întrebuința armele!

Aflăm din constatările lui Visontai, că în cei șase ani din urmă numărul celor omoriți de gloanțele gendarmilor se urcă aproape la 500!

Viforul parlamentar, care în prima zi a erupțiunii se părea că va trece toate marginile și amenința cu o obstrucție energetică și necruțătoare, după a noastră părere, a fost cel mai îndreptățit, că numai în casuri extreme de tot, se poate excepționalmente justifica întrebuițarea de arme, față de cetățenii pacinici, cari nu amenință răsturnarea păcii publice.

Una însă ne impune, că acest vifor să nu-l considerăm de efluxul adevărat al simțului de dreptate.

Un simț foarte dureros trebuie să umple inimile noastre: când vedem, că ce deosebire înfiorătoare se pronunță între vîrsarea sîngelui sîcuiesc și între vîrsarea sîngelui românesc!

Nu afirmăm, că s'ar fi zis expresis verbis în parlament, că doar' Românii pot fi împușcați fără cruțare. Nu. Dar' constatăm conform adevărului, că la asemenea acte sângeroase, când însă jertfele brutalităților n'au fost Sîcui, ci Români, nici un singur deputat al parlamentului Ungariei nu s'a aflat să-i ridice cuvîntul, cerînd, cum au făcut-o acum, cea mai riguroasă cercetare și cea mai perfectă satisfacțiune pentru sîngele vîrsat!

Acesta este durerosul moment din viul și viforosul interes al parlamentului ungar!

Nu de mult s'a întemplat măcelul îngrozitor la Corniareva, și mai nainte altele și altele.

Atunci opoziția parlamentară, care acum și-a făcut datorința atât de energetic, n'a avut nici un cuvînt de reprobare, apoi de cercetare, satisfacțiune etc. nici vorbă să fie!

Și oare cercurile în cari s'a în-

tîmplat masacrarea acelor bieți Români, n'au avut reprezentanți în dieta țerii?

Ba da, ba au mai fost și alți deputați, de nume Români, dar' toți, toți au tăcut!

Au tăcut pentru-că n'a fost nici unul adevărat reprezentant al intereselor, al pretensiunilor, al drepturilor noastre, așa cum pretindem noi să fie!

IDEA DE STAT

Curiositatea femească s'a lipit de astădată și de noi bărbații.

Suntem anume curioși a ști: cum s'ar traduce bine pe românește expresiunea: magyar állam și magyar állam eszme, căci noi născuți Români și pricepători pe deplin ai ambelor limbe, am veni în mare confușiune, dacă ni-s'ar cere traducerea fidelă pe românește a expresiunei citate.

Cum s'ar traduce magyar állam eszme pe românește: ideea de stat ungar, ori ideea de stat maghiar?

Aceste două concepte însă mult, prea mult diferă una de alta, nu numai ca cuvînt, ci și ca înțeles, ear' limba maghiară pentru ambele concepte are un singur cuvînt: magyar, de unde apoi urmează confușiuni, neînțelegeri, colisiuni și bănueli.

Să fim în curat înainte de toate cu însemnătatea ideii de stat.

Ideea la toate popoarele civilizate și necivilizate însemnă: un lucru chibzuit, ce nu există, un lucru, ce nu este realizat.

Ideea de stat o pot nutri în cuget și în dorință toate popoarele cari nu formează încă stat și nu sunt provăzute cu toate atribuțiile unui stat, adecă popoarele, cari n'au teritor deosebit, n'au rege, împărat, președinte; n'au armată proprie, finanțe, diplomație, n'au guvern absolutistic, ori parlamentar cu ministri responsabili.

Intrebăm acum și rugăm a ni-se da răspuns apriat, hotărît: este ori nu Ungaria un stat adevărat, provăzut cu atribuțiile unui stat?

Da ori ba? Dacă primim răspuns afirmativ cu da: atunci cum mai cutează cineva să vorbească de Ungaria, ca de un stat, care numai în idee există? Fapta, mintea și logica însă ne dovedește, că Ungaria este un stat adevărat în Europa, deci cel-ce afirmă, că Ungaria este numai în chibzueală, în idee un stat: acela agitează contra existenței statului, contra instituțiilor și a legilor sancționate, și deci ca un om periculos, revoluționar, trebuie să fie tras la judecată și pedepsit.

Acum să întoarcem întrebarea.

Dacă ar fi iertat a afirma, că Ungaria nu e încă stat adevărat, ci numai o idee, care de acum înainte, în viitor se poate realiza, atunci această idee ca ori-ce altă idee științifică, economică și socială tot insul are drept a o trage la discușiune, a o desbate și a vorbi despre ea pro și contra, căci ar trata despre un stat, care nu există încă.

Noi Românii însă, activiști și pasiviști, fără excepțiune, declarăm cu toată serioșitatea, că înem sus și tare, că Ungaria nu e stat fictiv, ci există în realitate, îi respectăm întregitatea, constituțiunea, legile sancționate, recunoaștem dinastia, capul statului de legal, susținem instituțiunile țerii, aducem jertfă în sînge și avere, precum în trecut așa și în viitor, căci ea este și patria noastră; noi deci nici-odată nu recunoaștem ideea de stat în Ungaria, nici-odată nu o atacăm, căci nu suntem — revoluționari. Cei-ce presupun contrarul despre Români: nu sunt alți, decât agenți provocatori, cari cu sila ar vrea să-i împingă pe Români pe un teren ilegal și a-i înegri înaintea lumii civilizate, — ceea-ce însă este o încercare miserabilă.

Cu aceasta deci suntem în curat.

Ni-se pare însă, că Maghiarii vreau să traducă magyar állam eszme pe românește cu ideea de stat maghiar.

Ce va să zică aceasta?

Insemnă atîta: că un stat maghiar nici după priceperea lor nu există în Ungaria, căci la din contră n'ar mai vorbi de stat maghiar.

Noi asemenea afirmăm, că stat maghiar nu există în toată Europa, ci numai o idee, care nu e încă realizată, dar' Maghiarii doresc realizarea ei.

FOIȘOARA

PEATRA DE OPAL

Legendă Mithologică
DE

CARMEN SYLVA

Ori-ce frunză re'nverzește,
Ori-ce riu apele-și crește.

Era noapte și fecioarele preotese pleaseră să se culce. Numai una singură rămăsese de pază, lângă focul altarului în Templul Hestiei. Era atît de frumoasă în vestmintele ei albe, că Artemisa, Zeița Castității își oprea razele pe lespezile Templului și o privească, ear' undele mării se luptau, alergînd să-i atingă picioarele!...

Se spunea, că în nopțile ei de veghe, cu glas gîngăș, priveghitoarea o striga necontenit: »Myglis, Myglis!...», pentru-că frumoasele-i pleoape cu lungi și umbritoare gene să nu-i fie împovărate de somn.

Ochii ei, ca marea la apusul soarelui, erau plini de tainice focuri, într'atît, că în-tîia preoteasă, cu grije căutînd la dînsa, își zicea: »Prea arzătoare îi este privirea!... Să fie oare oglindirea flăcării ce păzește, ori numai văpaia extazului sfînt!?...»

Fragedele-i buze de copil, îndurau, par'că în silă tăcerea îndelungată a nopții, ca și cum, dacă ar fi îndrăsnit, le-ar fi deschis cu un duios cântec de păserică!...

De-odată, ce minune! Focul, așîtat ca de-o mână nevăzută, isbucni în pale mari de flăcări, până sus la acoperiș; ear' stîlpii de marmură, roșii și străverzii se făcură. Frumoasa copilă, ca o statuă de Zeiță, fu scaldată în lumina ce creștea mereu, până ce, din adîncul scînteilor, răsună de-odată un cântec, cu tonuri de harpă Eoliană, un cântec cum ureche de om n'auzise încă și nici glas viu pe lume nu-l mai cântase vreodată! Par'că strunele harpei ar fi fost razele soarelui însuși, într'atît de nemărginit le era versul.

Myglis își simți inima tremurînd la auzul acestui cântec, ce venea tot mai aproape, ca un suflu cald și parfumat! Și iată că sunetul luă formă, și, de-odată, în fața ei, apărî strălucitor Phoebus-Apollon, fiul lui Jupiter și Zeul purtător al Soarelui, cel mai frumos dintre Zei.

Copila întinse mîinile ca să se apere de dînsul, care-i vrăjea privirea cu ochii într'atît, că nici pleoapele nu putea să le mai coboare!...

Intruparea visului ei de tinerețe îi stătea acum înainte, de-o miie de ori mai frumoasă decît îl visase!

Și doar' i-se părea c'aude o șoaptă murmurîndu-i: »Întoarce-ți privirea, închide-ți ochii și inima, căci, fericirea de care te apropii, e moartea!» »Să vie cu bine!» îi îngănă inima bucuroasă, și, fără de a mai zice un cuvînt, copila căzu în brațele Zeului!...

Flăcări pe altar se făcea tot mai mare, deși de mult ea o uitase. Myglis n'o vedea, Myglis nu vedea de cît lumina lui Apollon, în fața căreia focul altarului îi părea nevrednic de privit!

Cuvinte de dragoste îi șoptea el de aproape. Numele i-l îngănă mereu, ca și cum ar fi fost o cântare. Ușor apoi îi desfăcî pîrul, și ca într'o mantie de aur se învîlul pe umeri cu dînsul, ear' pîrul, schimbînd par'că în raze, răspîndea luciri împrejuru-i.

De-atîta lumină ademenite, paserile, crezînd că e ziuă, glasuri de bucurie nestîrșită înălțară.

Marea alegă să vadă această nouă Auroră, și în foc fu scaldată și dînsa, ca marmura stîlpilor, ca pomii pădurii!...

Firea întreagă fu părtașă acestei nopți de iubire și totuși firea n'treagă prea strîmță părea spre a cuprinde atîta fericire!

— Aud sbătîndu-mi-se caii! zise într'un târziu el copilei. Nu plînge, mă voiu reîntoarce!...

— O să mă uiți!... căci multe-ți farmecă ochii!

— Nu te uit!... Mă voiu întoarce iarăși.

— Sunt alte femei mai frumoase decît mine.

— Așa crezi tu? Privește-te dar!

Și netezind un pîrete de marmoră cu mîna, îl prefăcu în oglindă, Myglis atunci se vîzî alături cu Zeul și de frică își ascunse în sînul lui capul, căci ea nu-și vîzuse pîn'atunci fața!...

Și Zeul se întoarse, de câte-ori noaptea stătea ea de pază.

Odată, întinzîndu-i o harpă, îi zise el:

— Cîntă!

— Să cînt? Vai! dar' eu nu știu!

— Nu știi? Privește în ochii mei atuncea și cîntă!

Ear' Myglis, privindu-l în ochi, începî să cînte, sfoasă la început, ca o păserică ce-și încearcă glasul; apoi de-odată, cu glas puternic, un imn înălța bucuriei, ear' Apollon zimbîndu-i: »Așa! așa, înainte», îi zise!... Și dragile-i buze deschise, sub cari luceau și-reaguri de mărgăritare, le sărută lung, lung!...

Ear' buzele-i calde încă de sărutare luceau ca blînde zori, și ochii, în cari Zeul își mîngăiașă privirea, asemenea cerului, ca două mari stele în adînc, tresărîră!

Trupul mlădios al copilei crescuse, ear' pașii ei păreau că n'ating pămîntul.

Dacă deci, și după ei, e vorbă numai de o idee și despre posibilitatea realizării ei; atunci pe baza dreptului înăscut tot insul are drept a discuta pro și contra asupra chestiunii sulevate, și-și poate exprima părerea și convingerea sa după plac, fără-ca aceasta să i-se poată lua în nume de rău ori să poată fi tras la judecată.

Să tragem acum din acestea consecuența logică, și să vedem cum s'ar realiza ideea de stat maghiar?

După noi, un stat național maghiar numai așa s'ar putea realiza, dacă toți, cei-ce dela naștere și după limbă și obiceiul sunt Maghiari, ar fi dați afară din Ungaria, ca numai rasa maghiară să rămână aici, ori dacă cei de altă limbă și naționalitate s'ar preface de bună-voie ori prin forță — Maghiari. Tertium non datur!

Intrebăm acum: este oare un bărbat serios, cu mintea la loc, în Ungaria și afară de Ungaria, care ar fi de convingere, că statul național maghiar se va realiza cândva, pe asemenea cale și cu astfel de mijloace? Crede oare: că se vor putea răpi mai înainte moșiile, averile naționalităților spre a fi dați afară din Ungaria? Fie siguri, că pentru dragul unei idei de bună-voie nici unul nu-și va părăsi limba, naționalitatea, datina strămoșească, biserică și religiunea sa; forța, puterea brutală însă va putea scoate din fire pe câțiva slabi de ânger, cari vânează interese materiale, dar' marea majoritate a nemaghiarilor pe lângă toate persecutările, ofensele și brutalitățile ce li-s'ar face, va rămâne constantă și credincioasă naționalității sale totdeauna!

Intrebăm acum: voesc Maghiarii a zidi un stat național maghiar pe ruinele naționalităților din Ungaria cu nimicirea și distrugerea a tot ce nu este maghiar? Dorim și trebuie să o știm aceasta din capul locului, curat, apriat și fără șovăire. Răspundă la aceasta bărbătește și fără nici o rezervă, ca apoi să ne putem și noi — acomoda.

Bine să precumpnim lucrul!

Dacă Maghiarii cu »magyar állam eszme« voesc a crea cu ori-ce preț un stat național maghiar: atunci ei declară războiul pe viață și moarte tuturor nemaghiarilor din statul Ungaria, și voesc, ca să nu mai fim concetățeni și conlocuitori împreună cu ei în această țară; voesc, ca noi, nemaghiarii, să nu mai avem nici un drept personal ori politic în această patrie, pentru care de multe ori am vărsat sângele și numai ca Maghiarii și dealătura cu ei; voesc, ca noi să nu mai contribuim nimic la susținerea acestui stat, și vreau să nu mai aducem jertfă nici pentru patria noastră, nici pentru dinastie!

Asta o vreau Maghiarii? Dacă da, atunci să nu vindă mâța în sac, să ni-o spună drept, curat românește, să ne știm orienta.

Ei vreau și trebuie să vrea a purta »bellum omnium contra omnes« pentru un stat național maghiar, căci un astfel de stat nu se potrivește nici decum cu susținerea și suferirea naționalităților, și mai puțin cu respec-

Cine-o vedea, se mira de frumseța ei uimitoare. Câți-va tineri își perdură mințile, știind-o vestală și pururea străină iubirii.

Intr'o altă noapte, Zeul o 'nvăța să joace.

El cânta, și Myglis dansa, pe lespzile Templului, sprintenă și neobosită, ca frunza pe aripi de vânt. Apollon chemă Horele și Grafiile s'o învețe să facă, din ceară, frumose și gingașe chipuri. Cu suflarea și cu mâna lui încălzea și frământa el ceara, arătându-i ce formă să-i dea; așa, că ea făcând de nenumărate ori chipul lui, dar' altceva nu mai vră să facă nimica. Și stofe nease-muite îi aduse, îndeletnicind-o a coase flori pe ele.

— Vezi, îi zicea el, când privesc eu câmpia, câmpia cu flori se 'ntrăbracă. Așa fă și tu; cu rumenele tale degete, strămută pe pânză viile-'mi flori!..

Și lucra toată ziua copila.

Tovarășele ei se minunau și o pis-muia, vându-o; ear' vestea măestriei sale se răspândi curând în largul lumii.

Myglis nici-odată nu era obosită. Zeul de-apururea veghetor, îi luase povara somnului, dându-i putere și sănătate!..

(Va urma).

tarea drepturilor lor, cari sunt bucate și res-firate prin toată lumea, — firește numai ca minciuni.

Noi stăm strict pe baza legii de naționalitate și afirmăm cu ea în mână, că în Ungaria există numai o națiune politică, națiunea ungară, ai cărei membri egal îndreptățiți sunt toate naționalitățile din patrie. Această lege sancționată există și astăzi și o respectăm.

Dacă acum Maghiarii vorbesc de »națiune maghiară«, atunci tot cu acel drept putem vorbi în Ungaria și de »națiune română«, germană, sârbă, slovacă, — tot cu acel drept am putea și noi naționalitățile a ne desface de națiunea ungară, și a crea o națiune politică separată, după limba ce o vorbim, căci după lege avem drepturi egale!

În Ungaria nici Maghiarii ca atari nu pot forma națiune deosebită, nici Români, nici Sârbi etc., căci în Ungaria, pe baza legii nici Maghiarii nu sunt alta, decât earăși numai o naționalitate, dar' nici decât »națiune maghiară«, căci la din contră: Ungaria ar fi un stat federativ, constător din mai multe »națiuni«.

O voiți asta, dlor Maghiari?

De sigur nu, precum nu vrem nici noi. Despărțiți unii de alții ne-am perde puterea și vaza impunătoare, și am perit, ear' ca națiune politică ungară putem forma un stat puternic.

O spunem deci curat și apriat, că noi Români nici când nu vom da mână de ajutor pentru edificarea unui stat național maghiar; nici când nu vom lucra spre nimicirea noastră, pentru dragul unei »idei«; nici când nu vom jertfi nici avere, nici sânge pentru o idee imposibilă; noi cu mâna noastră nici când nu ne vom săpa groapa spre perirea vecinică a limbei și naționalității noastre.

Mai bine de o mie de ani trăim Români și Maghiari împreună în acest stat, în bine și în rău; tot așa dorim a trăi și mai departe.

Ceară dela noi statul unguresc tot ce se poate, îi vom da avere și sânge și în viitor, dar' limba și naționalitatea — nici-odată!

Băncile noastre.

Cu bucurie luăm la cunoștință, că însuși organul băncilor noastre »Revista Economică«, în primul seu din nr. 5 sub »Indiferentism« dă iconă credincioasă despre nepăsarea acționarilor față de viața, conducerea și dezvoltarea băncilor noastre peste tot.

Dacă, bună-oară noi cești dela »Activitatea«, am fi sulevat vederile depuse cu atâta cunoaștere de cauză, sigur să afla oare-care vileaz din tufa și ar fi bucinat în vileag, că eară suntem »pro domo«.

Cu permisiunea Revistei ne luăm voie a publica articolul amintit în întregitatea lui, declarând și cu acest prilej, că nu are lipsă de comentariu și recunoscând, că se lovește întru toate — ca ochiu cu ochiu — cu calamitățile constatate la banca noastră »Ardeleana«.

În numărul viitor vom da loc și mai preciselor scăderi, constatate tot în această prețuită Revistă No. 4 și 5 sub titlul »Agendele direcțiunii după încheierea anuală«, cari însă siliți vom fi a le ilustra cu casuri concrete, întâmplante la institutul nostru »Ardeleana«.

Era și timpul suprem, ca afacerile de bancă, drepturile și datorințele direcțiunii, comitetului de supraveghere și ale acționarilor să fie în mod instructiv comunicate pentru informarea publicului preste tot — căci numai așa se va pune stavilă multor abuzuri, comise din partea unor membrii de direcțiune fără conștiință, plini de interese particulare și fără suflet, cari sufer de grandomanie.

Eată articolul:

»Una dintre cele mai de frunte reviste financiare din țeară, ocupându-se cu adunările generale ale societăților pe acțiuni, în al căror seson am intrat, remarcă faptul regretabil, că aceste adunări aproape pretutindenea sunt de tot puțin impopulate și decurg toate după același șablon și în condițiuni ce nici decât nu corăspund importanței lor.

Cu părere de rău trebuie să constatăm, că societățile noastre financiare și comerciale nu numai că nu fac o laudabilă excepțiune în această privință, ci din contră, neajunsurile constatate în general, la noi se manifestă în măsură potențată, și astfel și inconveniențele și scăderile cu cari sunt împreunate, la noi trebuie să fie încă cu mult mai păgubitoare.

Știm cu toții, ce rol însemnat dă legea comercială, și pe baza acesteia și statutele diferitelor societăți pe acțiuni, adunării generale. Ea este forul suprem și sigur decizător în toate manifestările mai importante ale vieții institutelor, și în mâna ei este depusă controla supremă. Și cum funcționează acest factor principal al instituțiilor financiare și comerciale?

Nu fără drept constatată revista mai sus amintită, că la adunările generale, de regulă, se presintă aproape numai membrii direcțiunii și comitetului de supraveghere împreună cu funcționarii institutului, își aproabă faptele și lucrările proprii, își dau înșiși absolutoriile, își votează tantiemele și remunerațiunile și se aleg și reeleg după plac.

Nu încape nici o îndoială, că o asemenea situațiune numai săvârșită și reală nu poate fi; și devenind între asemenea împrejurări iluzorie ori-ce control și imposibilă manifestarea și validitatea intențiunilor și intereselor cercurilor largi angajate la întreprindere cu averea lor, cu timpul în mod fatal va trebui să se nască în sinul institutului un curent nou și diferit de curentul care a dat naștere societății, manifestându-se și validându-se în măsură tot mai pronunțată interesele speciale ale conducătorilor institutului în contul și detrimentul intereselor generale ale acționarilor.

Aceste urmări regretabile nu pot fi împedecate prin faptul, că institutele noastre sunt conduse tot numai de bărbați ce posed deplina noastră încredere, pentru-că inconvenientul situațiunii nu zace în persoane singuratică, ci în sistem, și persoanele se schimbă neîntrerupt, până când sistemul se înrădăcinează și se statornicește.

Este deci o datorie a acționarilor către sine înșiși și către clientela institutului, de a împedeca înrădăcinarea unei asemenea stări, și îndeosebi la noi interese mari naționale, în vederea cărora publicul mare și-a dat obolul pentru înființarea societăților noastre, pretind, ca în organizațiunea noastră economică să fie exclusă chiar și posibilitatea, ca la institutele românești să se poată încuibă grupări de interese particulare, fie de ori-ce natură.

Pentru-că îndată-ce și la instituțiile noastre ar începe a se valida curente separatiste și vederi înguste, ele ar deveni mai mult un pericol decât o binefacere pentru înaintarea poporului nostru.

Este deci de interes a cerceta cauzele inconvenientului remarcat și mij-

loacele pentru delăturarea lor. Insuficienta participare la adunările generale este a se atribui fără îndoială, în mare parte împrejurării, că de mulțori majoritatea acționarilor domiciliază în localități îndepărtate de sediul institutului, astfel încât înfășoșarea lor la adunare ar fi împreună cu pierdere de timp și bani. Ar fi însă destul, dacă cel puțin acei acționari, cari locuiesc la sediul institutului sau în nemijlocita lui apropiere, s'ar prezenta în număr cât mai complet. Dar' știm că nici aceasta nu se întâmplă.

Cauza este a se căuta în mare parte în indiferentismul cercurilor largi ale acționarilor, cari în cele mai multe casuri sunt conduse numai de considerațiuni la interesele lor momentane actuale, și intru cât nu sunt angajate prin aceste, uită interesele lor mai generale și îndepărtate. Astfel s. ex. nu se interesează de alegeri, dacă nu știe cine sunt candidații, dar' se presintă, când dintre doi anumiți candidați au oarecari legături cu unul sau celalalt, cu toate-că interesele lor de acționari în ambele casuri sunt în aceeași măsură angajate.

Acest indiferentism ar trebui să facă loc unui interes mai viu și mai larg pentru instituțiile noastre economice, și acest scop se va putea realiza îndată-ce și conducătorii institutelor noastre vor intra în relațiuni mai intime cu acționarii institutului. Căci astăzi aceste legături sunt atât de puțin încheiate, încât masa mare a acționarilor rămâne cu totul străină de institut și n'are ocaziune a cunoaște mai deaproape mersul lucrărilor acestuia.

Adese-ori acționarii nici nu au cunoștință despre terminul adunării generale, pentru-că multe direcțiuni publice convocătorul numai în una din foile noastre, și acționarul care posedă câte 2—3 acțiuni dela — zicem — 8—10 institute diferite, ar trebui să prenumereze tot atâtea foi, ca să afle publicațiunile de sub întrebare, cari de regulă se pun între anunțuri fără a mai fi amintite în partea redacțională. Va să zică: ar trebui să cheltuiască pentru abonamente mai mult decât îi aduc dividendele și ar avea să-și piardă timpul cu studiarea inseratelor.

Cât de neplăcut și migălos lucru este acesta, știm mai ales noi cei dela »Rev. Econ.«, cari am primit convocătorul direct numai dela 5 dintre cele 26 bănci ce până astăzi și-au convocat adunarea generală, și trebuie să scoatem datele despre institutele ce le servim ca organ propriu al lor, din cele 20 foi politice, literare, bisericesti și poate chiar și umoristice.

Dar' chiar și în casuri excepționale, când acționarul primește convocătorul la adresa sa și poate încă și bilanțul, situațiunea nu se schimbă în mod esențial. Căci masa acționarilor, fiind lipsită de cunoștințe speciale, nu este în stare să aprețieze cifrele bilanțului fără alte indigitări și explicațiuni, și fără a cunoaște mai deaproape întreg mersul afacerilor.

Și toate aceste informațiuni nu i-se dau, precum în cele mai multe casuri nu află nimic nici despre decursul adunării generale și despre concluziunile acesteia.

Cât de insuficientă este publicitatea ce o fac în această privință conducătorii institutelor noastre, se caracterizează pe deplin s. ex. prin faptul,

că revista noastră, *organul special al băncilor românești, de când există n'a primit nici un singur raport despre vre-o adunare generală, și că datele pentru Anuarul Băncilor în cele mai multe cazuri le putem obține numai după repeșite provocări*, ba adesea nu le primim de fel!

Să ne mai mirăm apoi că acționarii nu se interesează de institute?

Nu. Indiferentismul acționarilor în cea mai mare parte este a se reduce la indiferentismul cercurilor conducătoare ale institutelor noastre, cari ar trebui să susciteze și nutrească, prin o publicitate cât mai întinsă și prin stabilirea unui contact intim, interesul acționarilor pentru institutele lor.

Delegațiunea băncilor le-a înlesnit această problemă în măsură suficientă prin crearea unui organ propriu al băncilor. Conducătorii acestora n'au decât să se folosească de el, pentru a-l face organ intermediar între institut și acționari, și îndată ce el va fi o oglindă fidelă a activității băncilor noastre, cercurile acționarilor vor ști de unde să se informeze, și în sinul lor se va desvolta de sine un interes mai viu pentru institut. Și atunci nu vom mai avea să ne plângem, că adunările noastre nu sunt ceea-ce ar trebui să fie.

Până când însă această revistă va fi avisată numai la condeiul a 2—3 oameni, fie aceștia ori-cât de stăruitori, și la ceea-ce ei vor scoate din cas în cas cu cleștele despre lucrarea băncilor noastre, până atunci organul nostru nu va putea servi în mod real nici interesele institutelor, nici ale publicului mare, ci va rămânea însuși o dovadă și o victimă a indiferentismului.

„Ardeleana“-ide.

Am înțeles, că în urma celor scrise în No. 2 al „Activității“ din partea unui acționar, referitor la Banchetul festiv, prin care din nou s'a dat curs liber idolatriei, dl director executiv, Dr. Ioan Mihu, aflându-se ofensat — vezi Doamne — acum a patra-oară, — și-a dat demisia din directorat. Atâta știu și am auzit, mai mult nimic. Ca acționar tondator și ca unul, care mai mult am lucrat, în anul 1884, la înființarea acestui institut și mai mult m'am ostenit, a consolida două puteri opuse — fie iertatul avocat Samuil Pop și Dr. I. Mihu — am cugetat a presta un serviciu tot acestui institut, dar' mai vârtos și solicitat de amici, m'am prezentat azi la orele 3 după amiazi în biroul direcțional, știind că se ține atare ședință.

Ajuns acolo și văzând, că locul presidial îl ocupă dl Nicolae Vlad, apotecar la „Ursul negru“, numai cătră dânsul am fost silit a mă adresa cu următoarele două întrebări: 1. Este drept, că dl director executiv Dr. Ioan Mihu a abzis din postul său? și

2. Dacă este drept, cine este însărcinat cu conducerea Institutului?

La acestea întrebări inofensive însă, dl care ocupa presidiul, mi-a răspuns:

Așterne întrebările în scris, pentru-că verbal nu se dau deslușiri și — răspunsuri.

Inzadar m'am nizuit repeșit a cere răspuns verbal, căci ca mușcați de vipera berus, deodată și ca la comandă sare și se apropie de mine la distanță de 3 cm. de-a stânga Nicolae Vlad și de-a dreapta Iosif Orbonaș de Vaida-Hunyad și pe-aci pe-aci se pună mâinile pe mine, ambii Domni de altcum voluminoși în periferie, cu propusul poate de-a mă da afară din sanctuarul Direcțiunii. Văzându-mă între doi adversari atât da puternici, dar numai în ale monopoliului de bancă, priveam când la unul în dreapta

când la celalalt în stânga. Cel de-a dreapta, pretorul Orbonaș, nefiind răgușit strigă din răspuțeri: afară! afară! afară! Cel de-a stânga, N. Vlad, striga răgușit după servitor. Ce mai privești — da ce mai episod hazliu — apoi tablou.

Al treilea membru de direcție, senatorul David, era mai așezat. Abună-seamă aștepta oare-care încăerare, apoi dă-i pace, că-și aducea și el aminte de multele interpelări din reprezentanța orășenească.

Nime altul nu va fi aflat o distracție mai plăcută, ca dl membru de direcțiune Ioan Mihaiu, care inzadar se silea a mulcomi incidentul. Era să uit de ceata funcționarilor, cari erau numai martori urechiați.

După aceste petrecute am declarat: Dacă nu-mi dați răspuns verbal, voi fi necesitat a cere deslușiri la locul și forul competent — și am părăsit localitatea direcțiunii.

Acum odată numai atâta am fost dator a da publicității, ca să scap de interviurile necurmte.

Laurian Bercian.

Revista externă.

† Exregele Milan al Sârbiei

care a fost silit să exileze din patria sa, și-a aflat în cele din urmă patria adevărată, de unde sigur că nimeni nu-l va mai alunga, și anume în 11 Febr. n. a răposat în Viena, în aprindere de plămâni.

Exregele Milan s'a născut la 22 Aug. 1854, a fost așadar abia de 47 de ani.

După asasinarea principelui Mihaiu Obrenovici, în Iunie 1868, a pășit minoreanul Milan pe tronul de principe. Regenți au fost Blaznavac, Garasanin și Ristics. La 18 Sept. 1871 a devenit majorean cu 18 ani; la 17 Oct. 1875 a luat în căsătorie pe Natalia Kecko, fata unui colonel rus foarte avut. În 1877, din incidentul războiului sârboturc, s'a încoronat de rege, ear' în 6 Martie 1889 a abzis de tron.

Lupta Burilor.

Acum sosesc detaliile despre înfrângerea Englezilor din 30 Ianuarie între Bloemfontain și Smaldeel.

La atacul Englezilor Burii au dispărut, apoi s'au arătat vre-o 200 de Buri, cari apoi s'au retras și Englezii luându-i la goană, au ajuns în cursă.

Deodată au năvălit din 3 părți Burii asupra Englezilor, cari cu mari perderi, lăsând și un tun Maxim în mâinile Burilor, numai cu fugă repede au scăpat de totala nimicire.

Din bătaia aceasta se vede, că generalului bur Dewett, i-a succes a sparge linia Englezilor Bloemfontain-Ladybrand.

NOUȚĂȚI

— **Serata teatrală**, arangiată Sâmbăta trecută de cătră Reuniunea femeilor pie din loc, în frunte cu d-na Victoria Dr. Erdélyi, ce privește partea morală a reușit pe deplin. Durere însă, că o parte din inteligența română a rămas inditerentă față de această petrecere, cu toate-că a fost dată spre un scop dintre cele mai nobile, adică pentru înfrumusețarea bisericii gr.-cat. Ce să mai zicem atunci despre străini? cari de altcum au cercetat-o binișor. Reușita morală a petrecerii este a se atribui în prima linie st. d-ne și a dlui Dr. Erdélyi, cari și-au dat toată silința și n'au cruțat nici osteneală, nu-

mai pentru-ca succesul să fie deplin. Piesa dintâi: »Calea dreaptă e cea mai bună«, comedie într'un act de Kotzebue, jucată de d-șoarele Zoe Adamoviciu și Veturia Corvin și de d-nii Dr. Aurel Tincu, Remus Balomiri, Anastasiu Demian, Ilariu Buzdugan și Valer Orbonaș a reușit bine, achitându-se fiecare diletant destul de succes de rolul său; îndeosebi au excelat d-șoara Veturia Corvin și dl Dr. Aurel Tincu. A doua piesă: »Turtă sacă«, predată de d-șoara Elena Adamoviciu și Cornel Popescu a reușit și mai bine, fiind ambii diletanți neîntrețuți în predarea rolurilor lor. D-șoara Elena Adamoviciu a fost o adevărată actriță. Pe urmă a urmat tabloul: »Măța oarbă«, care a succes peste așteptare. După aceasta s'a început dansul, care a durat până târziu noaptea. Despre succesul material al petrecerii n'avem încă cunoștință.

— **S'au întors pe altă parte.** Apoi să mai zică cineva, că lucrurile în politica noastră națională, nu merg strună.

Samurache, directorul »Tribunei« din Sibiu, în prim-articolul intitulat: »Din motivele pasivității«, din nrul 18 a. c., după-ce însuși recunoaște că de 32 de ani nu s'a ajuns la nimic cu pasivitatea, scrie, între altele, și următoarele:

»Dar' în viața unui popor cu trecut glorios de aproape două mii de ani numără ceva cei treizeci-și-doi de ani? Absolut nimic! Sunt strop de apă în mare.

»De aceea fiecare Român ardelean va fi în curat cu situația, astăzi tot așa ca și înainte cu treizeci-și-doi de ani; și fiecare Român ardelean va trebui să răspundă la încercările ce se fac de a-l abate dela calea pasivității cu cuvintele lui Luther:

— »Hier stehe ich, ich kann nicht anders!«

Va să zică on. domn Samurache și cei din jurul său, în frunte ce atotnemic făcătorul Dr. Rațiu și-au spus franc, în public, cuvântul lor în chestia națională, că adică ei stau pe loc, căci altă putere nu mai au.

Li lăsăm deci să stee liniștiți, și dacă după d-lor 32 de ani în viața unui popor nu numără nimic, poștească să se întoarcă pe cealaltă parte și să-și urmeze somnul încă alți 32 de ani!

— **Reuniunea română de cântări din Orăștie** arangează Sâmbăta la 3/16 Februarie 1901 în sala cea mare dela otelul »Transilvania«, în favorul fondului său Concert, cu binevoitorul concurs al d-nelor Victoria Dr. Erdélyi, Maria Corvin jun. și al d-șoarei Veturia Corvin. Inceputul la 8 ore seara. Prețul locurilor: Șirul I. și II. 2 cor., Șirul III., IV. și V. 1 cor. 60 fil. Celelalte scaune câte 1 cor. Parterre 80 fil. Galerie 50 fil. Loja 8 cor. Bilete de intrare se află în prăvălia dlui S. Corvin jun. și seara la cassă. După Concert, urmează petrecere cu dans.

Program: 1. a) »Sum Român«, cor mixt de V. Humpel; b) »M'am suit la munte«, cor mixt de Glogovean. 2. Al III-lea »Puturiu românesc«, executat pe vioară a acompaniare de pian de I. Murășan. 3. a) »Scumpă dragă copiliță«, de G. Dima; b) »Hațegana«, coruri mixte de T. Popovici. 4. »Danses Roumaines«, compoziție pentru pian în 4 mâni de Coloman Chovan. 5. »Hora nouă«, cor bărbătesc de N. Stefu. 6. »Logojana«, cor mixt de I. Vidu.

— **Pompierii** din comuna Pricaz au ținut petrecerea anuală Duminecă la 10 Februarie st. n. Cu acest prilej s'a produs corul vocal sub conducerea plugarului Ioan Doroga, ear' după cântările populare a urmat jocul până în zori.

Petrecerea a fost condusă de primarul com. Alexandru Stîrcu, care de 15 ani stă în fruntea comunei și este din tot sufletul pentru înaintarea locuitorilor comunei în ale desvoltării. Suntem siliți a aminti, că inteligența locală, afară de preotul Nicolae Lazar, n'a luat parte (unde a fost învățătorul I. P., care însuși ar avea datorința a conlucra la astfel de ocațiuni și mai vârtos a conduce corul. Red.) Este timpul suprem, ca comuna Pricaz să dea semne de viață și în ale culturii, căci în ale alegerilor de deputați die-

tali, pe lângă toată pasivitatea, în destule rinduri au fost seduși din partea unor conducători fără de suflet, cari sub firma »Pasivității« i-au făcut mai activi decât pe Sécuii din Tîrgu-Murășului.

— **Hymen.** Dl Avram Dubleșiu, învățător și d-șoara Opreana Ștefănescu din Romoșel își vor serba cununia lor, Duminecă în 17 Februarie st. n. a. c., la 2 ore d. am., în biserica gr.-or. din Romoșel.

— Dl Ioan Borcea și d-șoara Elisabeta Cruțiu din Seliște (com. Sibiiului) își vor serba cununia în 17 Febr. n. 1901 la 3 ore p. m. în biserica gr.-or.

— **»Andreiana«**, Reuniunea meseriașilor și comercianților din Sebeș și jur invită la adunarea gen. ord. care se va ținea Sâmbăta în 10/23 Febr. 1901, la orele 7¹/₂, seara în sala cea mare a hotelului »Laleul de aur« din Sebeșul-săsesc, cu următorul Program: 1. Deschiderea adunării prin președinte. 2. Raportul comitetului despre activitatea reuniunii dela ultima adunare generală. 3. Rațiociniul pro 1900, statorirea bugetului pro 1901 și raportul bibliotecarului. 4. Alegerea unei comisii pentru cenzurarea acestora. 5. Alegerea unui controlor, vicebibliotecar și a doi membrii suplenți în comitet pentru restul perioadei. 6. Eventuale propuneri. 7. Raportul comisii de sub Nr. 4. Pentru comitetul reuniunii: G. Tatar, vpr., Ioan Pavel, not. În legătură cu adunarea generală se va ținea și Serată literară cu următorul program: 1. »Bagă Doamne luna în noi«, cor mixt de T. Popovici, executat de corul reuniunii. 2. »Țiganul la vie«, anecdotă populară de T. Speranță. 3. »Mama Anghelușă«, cântec comic de V. Alexandri. 4. Păsărică trecătoare, cor femeesc de J. Costescu. 5. a) »Nu te-ai priceput«, poezie de G. Coșbuc; b) »Copiii țiganului«, anecdotă populară. 6. a) »Dorul meu«, b) Neică Neiculică, coruri mixte de Jacob Murășan. 7. »Țiganul cloșcă«, anecdotă populară de T. Speranță. 8. »Să cântăm azi în cor«, cor mixt de Hayden. După program, urmează dans.

— Duminecă la 10 Febr. st. n. s'a ținut sinod parochial ordinar la biserica din loc. Raport special urmează în nr. viitor.

— **Bal mascat în Orăștie** va avea loc în 20 Februarie n. în sala otelului »Transilvania«. Balul promite a fi, ca de regulă, bine cercetat.

— **Tinerimea universitară română din Cluj** invită la Picnicul ce se va ținea Joi în 21 Febr. n. 1901 în sala otelului »Central«. Venitul curat e destinat pentru scopuri filantropice. Inceputul la 8 seara. Prețul de intrare după plac. Musică militară.

— **Grevă de croitori.** 1200 de croitori pentru dame din Paris, cari au cerut ca plata de zi să li-se urce minimum la 10 fr., din cauză cu nu li-s'a satisfăcut cererii, au făcut grevă.

— **Un miliard de minute.** Știți oare când se vor implini un miliard de minute, dela nașterea lui Christos? În prima zi a secolului nostru (st. n.) nu avem decât 999.302.400 minute. Până la un miliard mai sunt deci 697.600 minute. Un an de 365 zile nu are decât 525.600 minute. La 31 Dec. 1901 tot ne va mai rămânea 172.000 minute și a miliardă minută o putem socoti abia la 30 Aprilie 1902, la zece ore și patruzeci de minute dimineața.

— **Pentru familiile nenorocite** din Tîrgu-Murășului, s'a făcut de cătră deputații Johann Tóth și Stefan Fay o colectă, cu care s'au adunat în cameră dela mai mulți deputați, fără deosebire de partid, 1600 cor., din cari 1000 cor. s'au și trimis familiilor rămase orfane, în urma vitejei gendarmilor.

— **Reuniunea rom. de cântări și muzică** din Reșița-Montană invită la concertul ce-l va aranja Sâmbătă, la 23 Februarie n. a. c. în sala Otelului Klemens. Inceputul la 8 ore seara. Programul: I. 1. »Junimea parisiacă«, cor mixt de **. 2. »Cine, cine...«, cor mixt de Musicescu. 3. »Resunet dela Crișana«, cor mixt cu soli de Vidu. II. 4. »Trecui valea« și »Varia«, cor mixt de Mureșan-Vidu. 5. »Din șezătoare«, cor mixt cu soli de Vidu. 6. »Resunetul Ardealului, c. mixt cu soli de Vidu. III. 7. »Stefan și Dunărea«, baladă de V. Alexandri, cor mixt cu soli și acompaniament de orchestră. După concert dans. În pauză se va juca Călușerul.

— **Totul iasă la iveală.** Din Dobrițin se scrie: În anul 1892 a dispărut de aici agentul de asigurare Desider Fried, de naștere din Sulelmed, lăsând în urma sa nevasta și 4 copii mici. Toate cercetările, ce s'era făcute, au fost zadarnice. Luna trecută ospătarul Nagy din Sulelmed, mergând la Dobrițin a spus unui prieten al său, ospătarului de acolo, la care a tras în gazdă, că el are cunoștință, că Desider Fried nu a luat lumea în cap, ci a fost omorât și jefuit. Acela numai decât a încunștințat despre aceasta pe femeia agentului, care a și făcut arătare la judecătoria din Zilah. Cercetarea a fost pornită îndată. Gendarmeria în urma cercetărilor făcute a aflat, că omorul a fost birul Mathias Kovács din Sulelmed, care deținut fiind, a și recunoscut fapta, spunând că după-aceia l-a omorât, i-a furat cele 3000 fl. ce le avea, din care 50 fl. a dat pentru renovarea bisericii, în urma căruia oamenii l-au ales de birou.

— **Trecere la religie gr.-or.** »Keleti Értésítő« primește din Neusatz știrea, că în timpul din urmă mai multe familii fruntașe romano-catolice au trecut la religie gr.-or. În Gospodincze asemenea mai multe familii catolice, ba chiar și evanghelice au trecut la ortodoxism. Se zice că chiar și în Panciova unele familii ar înclina spre aceasta.

— **Omor.** Nu de mult a sosit din America acasă locuitorul Lorenz Bapcsak din Zboro. Când intră în casă, care nu-i fu mirarea, aflând acolo și pe iubitul nevastei sale, din care cauză el a început a certa-o și a o muștra, așa, că în cele din urmă lucrul a ajuns la bătae. Murea punând iute mâna pe securea, ce din întâmplare se afla lângă dinsa, a luat-o și cu o lovitură în cap, a doborât la pământ pe bărbatul său, care nu peste mult a și murit. Cadavrul i-l-a aruncat apoi în fântână, poruncind copilului ce-l avea, care încă a tot de față la aceasta, ca să nu spună nimănui ce s'a întâmplat. Dar' deja a doua zi fapta a fost descoperită și femeia deținută.

— **Cununia Reginei Wilhelmina.** Știrile sosite din Haga spun, că nici când orașul n'a mai avut o nuntă așa de splendidă, ca cea a Reginei Wilhelmina. Tinera păreche a mers până la biserică într-o trăsură împodobită cu aur, pe care orașul Amsterdam a cinstit-o Reginei și care a costat un milion de fl. Ferestrele caselor, prin străzile care au trecut, erau înțesate de lume. Proprietarul unei singure case, cu 70 de ferestre, a încasat dela public, pentru-că i-a permis starea la ferestre, 14.000 fl. Pentru câte o fereastră se da câte 200—500 fl.

— **O statistică interesantă.** Un ziar din Cluj face statistica duelurilor întâmplate acolo și arată, că între 200 de universitari au avut loc într'un an aproape o sută de dueluri. Cu pertractarea cauzelor de duel s'a întrebuițat 1000 de zile de lucru și au costat 20.000 cor. Ziarul unguresc se exprimă în modul următor: Este curios că statisticile acestea redactate din când în când vorbesc despre ori-și-ce, numai despre aceea nu, că tinerimea universitară ce rezultate arată în studii pe terenul muncii serioase și devotate. Se pare că, pentru tinerimea universitară maghiară, adică pentru cea mai mare parte a ei, duelul și distracțiile împreunate cu el sunt lucruri cu mult mai de preferit, decât munca serioasă, care — de va merge tot așa — azi mâne va fi eschisă dela universitate ca un lucru de prisos.

— **Din dramele amorului.** Comerciantul Eisenhardt din Berlin, fiul unui ampoliat înalt, a fost logodit cu o d-șoară Werner, a cărei mamă însă, cu toate acestea, nu s'a învoit de loc la cununia lor. Tinărul, din cauza aceasta, și-a pus de gând, că decât să nu iee de soție pe aleasa inimii sale, mai bine să moară amândoi, și așa într'o seară și-a urmărit iubita, cu gând ca să o împuște. Fata observând aceasta, s'a rugat de un om, ca s'o însoțească până acasă. Eisenhardt a slobozit, cu toate acestea, 2 focuri de revolver asupra ei, dar' nu și-a ajuns scopul, căci glonțul a străpuns pe însoțitorul ei. După aceea și-a tras sieși două gloanțe, rânindu-se mortal.

— **În Tisaföldvár** s'a produs o mare groază printre locuitorii, din incidentul înmormântării unei femei bătrâne, în vîrstă de 85 ani. Ajungând convoiul în cimiter, deodată se aud din cosciug niște bubuituri. Deschizându-se cosciugul, bătrâna s'a ridicat și a cerut de mâncare. Mai mulți dintre cei de față au luat-o la fugă de spaimă, ear câți-va mai curajoși au luat pe bătrână și au dus-o acasă. De prezent se află foarte bine.

— **O călătorie prin Europa, într'un căruț de copii.** Redactorul Anton Hanslian din New-York, care a întreprins o călătorie prin Europa, avînd cu sine într'un căruț pe care el îl împinge, muerea și un copil, a ajuns zilele acestea în Hamburg. El a părăsit Viena în 12 Sept. 1899 și a umblat astfel cu căruțul prin Austria, Rusia, Germania, a cercetat Belgia și Hollanda, s'a dus apoi în Franța, unde a petrecut mai mult timp la expoziție. De-acolo a pornit spre Calais, pentru ca la 6 Nov. să se afe în Britania. Astfel a trecut prin Anglia și Schottland și a venit peste Hall pe bordul »Experenza« în Hamburg. De aci călătorește la Rostok și Kopenhaga, ca să ajungă la Stockholm, pentru a cerceta Suedia și Norvegia. Apoi ear' merge spre Rusia, în Kiew, de aci în Sârbia, Bulgaria, Bosnia, Turcia și Italia. Iși va lua apoi drumul spre Spania și Portugalia, și earăși prin Franța și Svițera se va reîntoarce în Austria. Pentru întreaga călătorie s'au statorit 2 ani. Spesele călătoriei și-le câștigă el însuși, prin vinderea de cărți postale ilustrate, ce le arată publicului murea din căruț. La casă el își finește călătoria întreprinsă în decursul celor 2 ani, va primi dela ziarul »New-Yorker Herald«, al cărui colaborator e, suma de circa 10.000 mărci.

— **Un „rendesvous“ al gheboșilor (cocoșăților).** Într'un restaurant din Warschau s'a petrecut un cas original. Se apropia timpul amezii și chelnerii sta fiecare la postul său, așteptând oaspeții. Deodată se deschide ușa, și într'un ghebos, luând loc la una dintre mese. Ușa se deschide nu peste mult de nou, și un al doilea ghebos intră, luând loc la o altă masă. Și aceasta se repetă de 55-ori după oaltă, până-ce toate mesele erau ocupate de gheboși. Chelnerii și ceilalți cățiva oaspeți au rămas uimiți vîzînd atîția gheboși la un loc, și nu-și puteau explica cauza acestui lucru, până-ce într'un târziu proprietarul restaurantului a întreat pe unul dintre dinșii despre adunarea lor la un loc. Acela a răspuns că el a primit o scrisoare anonimă, în care a fost rugat ca pe acel timp să se afe în restaurant. Tot așa și ceilalți. Va să zică cineva și-a permis a face glumă cu — bieții gheboși. Barem și-au făcut cunoștință!

— **Cutremur de pământ** În mai multe localități din Basarabia s'a întâmplat un groznic cutremur de pământ, în urma căruia mai multe zidiri au fost dărîmate, ear' 38 de oameni omorîți.

— **Omor pentru o oaie.** Păstorul George Babanski din Vêrșet, ieșind din serviciu dela stăpînul său, acela din cauză că a avut oarecare pagubă după el, în loc de a-i da pe lângă bani și 6 oi, ce i-se cuvineau ca simbrie, nu i-a dat decât 5. Păstorul s'a dus a 2-a zi din nou la stăpînul său și s'a rugat să-i dea oaia; acela nevrînd, Babanski a scos un revolver și a tras 4 focuri asupra lui, omorîndu-l pe loc.

— **Unui architect** din Bern i-s'au furat, până-ce acesta a prânzit, într'o casă dealături, 165.000 fr.

DIVERSE.

Harry Houdini — regele cătușelor.

Sub numele de mai sus, debutează de câteva săptămîni în Germania un artist american. Acesta deschide lăcatele și se desface din cătușele cele mai strîmte, fără ca să fi putut ghici cineva până azi cum procedează. Pe scenă se acopere noul rege, la care demnitate pare-că s'a ridicat artistul singur, cu un cearșaf alb și se scapă sub acesta de cătușele de pe mâni și picioare. În Berlin și Dresda a dat reprezentațiuni private în fața reprezentanților tribunalelor și poliției. Aceștia au fost foarte surprinși, când Mr. Houdini le arăta cătușele desfăcute. Cu toate acestea, arta lui Houdini nu pare a fi tocmai așa de nouă. Eminentul profesor de magie, Mr. Hermann, se liberează de asemenea din cătușele poliției.

Femeia indiană.

Viața femeii indiene în câmpiile Americii, este din frageda copilărie și până la moarte, un lanț neîntrerupt de griji și chinuri, muncă și miserie, umilire și maltratare. Femeia indiană e o sclavă, mai întîiu în casa tatălui ei și apoi în wigwanul soțului ei. Indată ce fata cu fața arămie s'a deprins să stea pe propriile ei picioare, e pusă la muncă grea, care crește mai mult din zi în zi. Căsătoria nu schimbă soarta femeii indiene, căci prin aceasta își schimbă numai stăpînul. Până acum o bătea tatăl ei, de acum o bate soțul ei.

Sz. 92—1901. végr.

1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alolirótt kir. bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírósnak 1900. évi Sp. I. 65 számú végzése folytán Dr. Muntean Aurel szászvárosi ügyvéd által képviselt Bildea Nizstor ludesdi lakos foglaltató javára, néhai Bildea Danilla volt bucsumi lakos hagyatéka

elleni 429 korona 22 fillér tőke, ennek 1900. 13/I.-tőli 5% kamatai, 105 kor. 86 fill. eddig bíróság megállapított, valamint ezutali 4 kor. 90 fill. árverés kitűzési költségek erejéig kielégítésként lefoglalt és 1400 koronára becsült lóvak, sertések, juhok és bárányok és egyéb ingok birói árverésen elfognak adadni.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbírósnak 1900. évi V. 258/5 sz. végzése folytán a helyszínen vagyis Bucsumban adósok lakásán leendő esz-közlésére határidőül kitűzetik, **1901. évi február hó 21-ik napjának délelőtti 10 órája**, a midőn is a fent jelzett ingóságok esetleg becsáron alól is azonban csakis készpénz mellett fognak eladadni.

A befolyandó vételár pedig birói letétbe fog helyeztetni.

Kelt Szászvároson, 1901. évi január hó 31-ik napján.

Rác Árpád,
kir. bir. végrehajtó.

De vînzare.

Frații Dizmatsek, mașiniști în fabrica de fer din Hunedoara, aduc la cunoștință, că sunt aplicați a vinde din mână liberă arătorul și fînașul, aflător pe hotarul orașului »Orăștie« No. 3953—3954 comasat, în extensiune de 2 jug. 350 □.

Condițiunile se pot vedea la proprietari și în Redacție.

2—3

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

în Orăștie (Szászváros)

Opuri —
Bilete de log.
Broșuri —
Circulare —
Bil. de vizită
Invitări —
Bilanțuri —
Acții —
Cap. de epist.
Placate —
Ord. de dans
Adrese —
Compturi —
Note —
Preț Curent.
Anunțuri —
Registre —
Imprimate —
Couverte —
Bilete de cun.
Etc. etc. etc.

Există deja de 13 ani și este pro-
vîzută cu tot felul de material
necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografic

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce co-
mande repede și cu prețuri mode-
rate, se îngrijește totodată ca toate
acelea să fie estetic lucrate și
fără erori.

Până de prezent se bucură de sprigi-
nului celor mai îndepărtate orașe. Dovadă
aceasta despre promptitudinea și
acuratețea cu care efectuește ori-ce
lucrare.

Ca unica tipografie românească în
acest mare comitat, se roagă de bine-
voitorul sprigin al celorlalte institute
rom., precum și al privaților.